

MİM KEMÂL ÖKE
editor@derintarih.com

Prof. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İ.İ.B.F.
Siyaset Bilimi Bölümü Öğretim Üyesi.

OCAK AYININ “GÜZEL ÜÇLÜ”SÜ

Prof. Dr. İsmail Erünsal'ın makalelerinden müteşekkil *Osmanlı Kültür Tarihinin Bilinmeyenleri*, Süleyman Göncüoğlu'nun *İki Kıta Bir Şehir: İstanbul Okumaları* ve orijinali Selahaddin Eyyubî'ye, Türkçe tercümesi ise I. Abdülhamid'e takdim edilen bir siyasetname: *Nehcüs-Sülûk fi Siyaseti'l-Mülûk*. . . Huzurlarınızda bu ayın “güzel üçlü”sü!

Tarihi “monogram”lardan okuyabilirsiniz. Burada kastettiğim belli bir konuya kendini teksif etmiş araştırmacılarıdır. Ayrıntılı eserlerdir bunlar. Yazması da, okuması da zahmetlidir. Ancak bunlar tuğla gibidir. Benzeri çalışmalar üst üste konulunca duvar örülür, yani tarihin o perdesi aralanır.

Bir de dergiler var. Orada yazılan makaleler de “kısa metrajlı film” gibidirler. Size o konu hakkında güzel bir tat verirler. İkisinin de yeri ayrıdır. En güzeli bunların birbirini tamamlayıcı çalışmalar olmasıdır, alternatifini değil.

İşte bu ay elime tam da böyle bir eser geldi: Çok iyi bir akademisyen olan Prof. Dr. İsmail Erünsal tarafından kaleme alınan *Osmanlı Kültür Tarihinin Bilinmeyenleri*. Erünsal Hocamız incelemeleriyle nice ödüllere de layık görülmüştür. Bilimsel titizliğiyle ünlü olan Erünsal'ın çeşitli akademik dergilerde yayınlanmış makaleleri Timaş tarafından bir araya getirilmiş, çok da iyi olmuş.

Önce sözü Erünsal'a verelim:
“Bu kitabı oluşturan makaleler 1980-2014 arasında bazı dergilerde ve armağan kitaplarda yayınlanmıştır. Eski Türk Edebiyatı ve Osman-

lı kütüphaneleriyle ilgili makalelerimin bir kısmını daha önce kitaplaştırmıştım. Bu ciltte yayınlanan makalelerin önemli bir kısmı ise zikrettiğim iki konuyla ilgili çalışmalarım sırasında tespit ettiğim ve ilmî çalışmalara katkı sağlayabileceğini düşündüğüm, daha önce bilinmeyen belgeleri ve kültür tarihimize ilgili bazı ilginç konuları işlemektedir.”

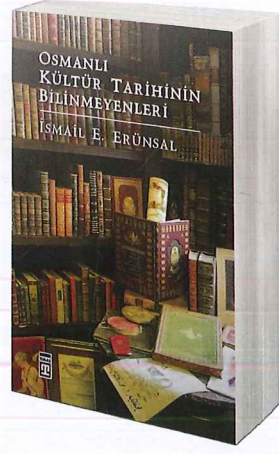
Münderecatında kütüphanelerin kurumsal kimliği ve Osmanlı coğrafyasındaki varlıklarına ilişkin makaleler var. Sadece bununla da bitmiyor. Mesela Nedim ve Evliya Çelebi gibi Osmanlı dünyasının enteresan kişilerinin hayat ve eserlerine dair çeşitli incelemeler yapılıyor. O dönemlere ilişkin bazı önemli eserlerin kritiği de yapılmış.

Fakat kitapta benim ilgimi hangi bölümün çektiğini bu köşeyi devamlı takip eden okuyucularım kolayca tahmin edebilecektir: Tabii ki tasavvuf kültürümüze dair olan etütler...

Hemen arz edeyim. Melâmîlik, Abdülba-ki Gölpinarlı'nın *Melâmîlik* ve *Melâmîler* adlı eserinden beri ülkemizde tartışmalara konu olan hassas bir tasavvufî ekoldür. Belli devirlere ayrılan Melâmîlik üzerinde Abdurrahman el-Askerî'nin *Mirat'ül-Işk* adlı eseri esastır.

Ne yazık ki Erünsal'a kadar bu bağlamda ciddi, saygın bir gayret gösterilmemişti. Kitaptaki iki makalesi büyük bir vukufiyetle bu meseleleri ele alıp enine boyuna inceliyor. Zandıklar ve mülhidler olarak adlandırılan bu marjinal taifenin

Osmanlı tasavvuf tarihinde nasıl bir yere sahip olduğunu da bu eserde görüyoruz. Küçük bir parantez açıp Şeyh Vefa üzerine kaleme alınan makalenin de dikkatle okunması gerektiğini söyleyelim.

Osmanlı Kültür Tarihinin Bilinmeyenleri
İsmail E. Erünsal, Timaş Yay., 2014, 493 s.

Osmanlı Hâmedî Sözlüğü, Edebiyat, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2010.

Bana kalırsa kitabın en “flaş” makalesi Somuncu Baba ile ilgili olan. Bu makalede tasavvuf tarihi gibi menkabelerle örülmüş bir veri kaynağına sahip olan bir disiplinde kalem oynatanın zorlukları, yapılan yanlışlar, asıl önemlisi bu minvalde tutulması gereken yöntem/yol çok doğru bir şekilde kaydedilmiş.

Her ne kadar Somuncu Baba mevzuu, Erünsal ile Ahmed Akgündüz arasında bazı ihtilaflara neden olsa da, tasavvuf tarihi üzerinde yazan herkese tavsiye ediyoruz. Hocamız İsmail Erünsal'a da şükranlarımızı iletiyoruz.

Eser eser İstanbul

Gelelim, başka bir konuya. Yerleşme 21. yüzyılın tepkilerinden... Küreselleşmeye inat, postmodern insan giderek daha lokal ölçekte aidiyet arayışlarına giriyor. Köyünün aksaniyle konuşmak, yöresinin kıyafetlerine rağbet etmek, hele o kasaba derneklerini kentte açmak moda oldu.

Bu cümleden mahallî tarih yazımı da önem kazanıyor. Asıl, kentlerin hal-i pürmelalini yazmak lazım.

Bilimsel etüt ile turist rehberi arasında bir anlatım türü olmalı. İstanbul'u o kaleminden okumalısınız. Tarihten günümüze gelmeli o

